

Project No. 12-06

WAARSCHUWINGSDIENSTEN Cercosporawaarschuwingsdienst

Projectleider: J. Vereijssen

1. Inleiding

De mate waarin de bladvlekkenziekte cercospora voorkomt in Nederland varieert over de jaren. De schade die cercospora veroorzaakt, kan leiden tot 40% in suikeropbrengst van de bieten. Om deze schade ten dele te voorkomen, is onderzoek naar mogelijkheden van rassen met resistentie tegen cercospora en onderzoek naar geleide bestrijding noodzakelijk. Om het aantal bespuitingen en de hoeveelheid chemische gewasbeschermingsmiddelen tot een minimum te beperken, dienen bespuitingen pas dan uitgevoerd te worden wanneer dit ook echt noodzakelijk is.

2. Werkwijze

In de praktijk wordt voor cercospora een waarschuwingssysteem toegepast op basis van waarnemingen in het gewas. Deze waarnemingen zijn gekoppeld aan schadedrempels. De waarschuwingsperiode is onder te verdelen in vier perioden:

- blijkt vóór midden augustus dat op 5% of meer van de bladeren één of meer vlekjes cercospora voorkomen, dan is het advies om een bespuiting uit te voeren. Zet de aantasting later door, dan is eventueel een tweede bespuiting nodig wanneer op meer dan 50% van de bladeren vlekjes voorkomen;
- tussen medio augustus en 1 september is er een overgangsfase, waarbij de drempel opgetrokken wordt van 5 naar 50%. De snelheid waarmee dit gebeurt, is afhankelijk van de weersomstandigheden. Bij droog en schraal weer zal de drempel snel stijgen, bij warm en vochtig weer langzaam;

- een aantasting die na 1 september optreedt, hoeft pas bestreden te worden als op meer dan 50% van de bladeren vlekjes voorkomen. Na 1 september heeft een bestrijding alleen maar zin als er laat gerooid wordt. Hierbij moet ook de veiligheidstermijn in de gaten gehouden worden;
- na ongeveer 15 september heeft een bestrijding onder vrijwel alle omstandigheden geen zin meer.

Medewerkers van suikerindustrie, gewasbeschermingshandel, DLV en IRS hebben tussen juni en september regelmatig bietenpercelen bezocht. Is daarbij cercospora waargenomen, dan is dit aan het IRS gemeld. Op basis van deze waarnemingen is, na onderling overleg, besloten om voor dat gebied een waarschuwing uit te laten gaan om de percelen te controleren op aanwezigheid van cercospora en zonodig een bestrijding uit te voeren.

3. Resultaten

In 2003 heeft de suikerindustrie naar bietentelers in alle IRS-gebieden een waarschuwing verstuurd (tabel 1). Het IRS heeft de pers geïnformeerd. Op 20 augustus is de schadedrempel voor telers, in de tot dan gewaarschuwde gebieden, die nog geen eerste bespuiting hadden uitgevoerd, verhoogd naar 10%. Het voorjaar van 2003 was warm, waardoor het gewas eerder dan gemiddeld gesloten was. De sluiting van het gewas creëert een optimale luchtvochtigheid en temperatuur in het gewas voor de ontwikkeling van cercospora. Hierdoor trad de schimmel eerder op dan normaal, wat resulteerde in het eerder verzenden van waarschuwingskaarten naar de telers dan in 2002. De hoge temperaturen 's nachts en daarbij de paar uur dauw, waren voldoende voor

Tabel 1. Waarschuwingberichten voor cercosporabladvlekkenziekte in suikerbieten (2003).

gebied	datum	drempel (%)
Noord- en Midden-Limburg	18 juli	5
Zuid-Limburg + Oost-Brabant	25 juli	5
Gelderland	31 juli	5
West- en Midden-Brabant	6 augustus	5
NOP, Flevoland, Noordelijk zand, dal/veen, Zeeland, Brabantse klei, Zuid-Hollandse Eilanden	13 augustus	5
Noordelijke klei	19 augustus	5
Limburg en Oost-Brabant	20 augustus	50 (2e behandeling)
Noord- en Zuid-Holland	22 augustus	5

cercospora om zich, ondanks het droge weer overdag, toch te kunnen uitbreiden. Door de droogte ontwikkelde de epidemie zich niet snel en kwam het niet tot een zeer ernstige aantasting. Het cercospora-adviesmodel (zie project 12-05) is in sommige gebieden, naast de meldingen uit de praktijk, gebruikt om tot een waarschuwing te komen. Ook is het adviesmodel gebruikt om de suikerindustrie meer gericht percelen te laten controleren.

4. Conclusie

De belangrijkste conclusie is dat in 2003 cercospora in alle teeltgebieden aanwezig was. Het is ook voor de eerste keer sinds de oprichting van de cercosporawaarschuwingdienst dat in alle IRS-gebieden een waarschuwing is uitgegaan. De bestrijding van cercospora verdient brede aandacht door de grote opbrengstverliezen die geleden kunnen worden bij een vroege en zware aantasting (zie project 12-05 en voorgaande jaarverslagen).